

LEGE nr. 416 din 18 iulie 2001

privind venitul minim garantat

EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 401 din 20 iulie 2001

Data intrării în vigoare 20-07-2001

Formă consolidată valabilă la data 29-09-2003

Prezenta formă consolidată este valabilă începând cu data de 29-09-2003 până la data de 31-12-2003

*) Textul inițial a fost publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 401 din 20 iulie 2001. Aceasta este forma actualizată de S.C. "Centrul Teritorial de Calcul Electronic" S.A. Piatra Neamț până la data de 29 septembrie 2003, cu modificările și completările aduse de: [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 6 din 30 ianuarie 2002](#); [ORDONANȚA DE URGENTA nr. 121 din 25 septembrie 2002](#); [HOTĂRÂREA nr. 1.037 din 19 septembrie 2002**](#); [LEGEA nr. 2 din 9 ianuarie 2003](#); [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 5 din 20 februarie 2003](#); [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 81 din 18 septembrie 2003](#).

**) NOTA C.T.C.E. S.A. Piatra-Neamț:

Conform [art. 1 din HOTĂRÂREA nr. 1.037 din 19 septembrie 2002](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 704 din 26 septembrie 2002, prevederile acestui act normativ se aplică începând cu data de 1 ianuarie 2003.

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Capitolul I

Secțiunea 1

Dispoziții generale

Articolul 1

- (1) Familiile și persoanele singure, cetățeni români, au dreptul la un venit minim garantat ca forma de asistență socială.
- (2) Venitul minim garantat se asigură prin acordarea ajutorului social lunar, în condițiile prevăzute de prezenta lege.
- (3) Instituirea venitului minim garantat se întemeiază pe principiul solidarității sociale.

Articolul 2

- (1) În sensul prezentei legi termenul familie desemnează soțul și soția sau soțul, soția și copiii lor necăsătoriți, care locuiesc și gospodăresc împreună.
- (2) Este asimilată termenului familie și situația persoanei necăsătorite care locuiește împreună cu copiii aflați în întreținerea sa.
- (3) În sensul alin. (1) se asimilează termenului familie bărbatul și femeia necăsătoriți, cu copiii lor și ai fiecăruia dintre ei, care locuiesc și gospodăresc împreună.
- (4) Prin termenul copil se înțelege copilul provenit din căsătoria soților, copilul unuia dintre soți, copilul adoptat, precum și copilul încredințat unuia sau ambilor soți ori dat în plasament familial sau pentru care s-a instituit tutela sau curatela potrivit legii.
- (5) Prin termenul persoana singura se înțelege persoana care a împlinit vârsta de 18 ani, locuiește și se gospodărește singura.
- (6) Beneficiază de reglementările prezentei legi și familiile sau persoanele singure, cetățeni ai altor state sau apatrizi, care au reședința sau, după caz, domiciliul în România, în condițiile legislației române.

Articolul 3

- (1) Au dreptul la venitul minim garantat în condițiile prezentei legi și sotii despărțiți în fapt, dacă ancheta socială justifică acordarea acestuia.
- (2) Beneficiază de reglementările prezentei legi și persoanele fără domiciliu, aflate în situație de nevoie, pe baza declarației pe propria răspundere că nu au solicitat drepturile de la alte primării.

Secțiunea a 2-a

Nivelul venitului minim garantat

Articolul 4

- (1) Nivelul lunar al venitului minim garantat este de:
 - a) 1.328.000 lei pentru familiile formate din 2 persoane;
 - b) 1.845.000 lei pentru familiile formate din 3 persoane;
 - c) 2.285.000 lei pentru familiile formate din 4 persoane;

- d) 2.728.000 lei pentru familiile formate din 5 persoane;
- e) câte 184.000 lei pentru fiecare altă persoană peste numărul de 5 persoane, care face parte din familie, în condițiile prevăzute de Legea nr. 416/2001

Alin. (1) al art. 4 a fost modificat de [art. 1 din HOTĂRÂREA nr. 1.037 din 19 septembrie 2002](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 704 din 26 septembrie 2002.

(2) În situația persoanelor singure nivelul lunar al venitului minim garantat este de 740.000 lei.

Alin. (2) al art. 4 a fost modificat de [art. 2 din HOTĂRÂREA nr. 1.037 din 19 septembrie 2002](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 704 din 26 septembrie 2002.

(3) Nivelul venitului minim garantat se indexează anual prin hotărâre a Guvernului, în raport cu evoluția prețurilor de consum.

Secțiunea a 3-a

Stabilirea cuantumului ajutorului social

Articolul 5

(1) Cuantumul ajutorului social se stabilește ca diferența între nivelurile prevăzute la art. 4 și venitul net lunar al familiei sau al persoanei singure.

(2) Dacă din calcul rezultă un ajutor social mai mic de 50.000 lei, se acordă 50.000 lei.

Articolul 6

(1) Familiile și persoanele singure cu venituri nete lunare până la nivelul venitului minim garantat beneficiază de o majorare cu 15% a cuantumului ajutorului social pe familie, în cazul în care cel puțin un membru al familiei face dovada ca lucrează pe bază de contract individual de muncă sau convenție civilă de prestări de servicii.

(2) Persoanele apte de muncă din familiile pentru care se asigură venitul minim garantat vor efectua lunar, cel mult 72 de ore, la solicitarea primarului, acțiuni sau lucrări de interes local fără a se putea depăși regimul normal de lucru și cu respectarea normelor de securitate și igiena a muncii.

(3) Obligația de a presta muncile prevăzute la alin. (2) nu poate fi transferată altor persoane.

Articolul 7

(1) Persoanele apte de muncă care nu realizează venituri din salarii sau din alte activități se iau în considerare la stabilirea numărului membrilor de familie pentru determinarea nivelului de venit pe familie numai dacă fac dovada faptului ca sunt în evidența agenției teritoriale pentru ocuparea forței de muncă pentru încadrare în munca și nu au refuzat nejustificat un loc de muncă oferit sau nu au refuzat participarea la un program de pregătire profesională.

(2) Nu are obligația de a face dovada prevăzută la alin. (1):

- a) persoana care are în îngrijire, potrivit legii, unul sau mai mulți copii în vârstă de până la 7 ani;
- b) persoana care urmează o formă de învățământ la cursuri de zi, prevăzută de lege, până la împlinirea vârstei de 25 de ani sau de 26 de ani în cazul celor care urmează studii superioare cu durată de școlarizare mai mare de 5 ani;
- c) persoana care îndeplinește condițiile legale de pensionare;
- d) persoana adultă a carei incapacitate de muncă este dovedită prin acte medicale.

Articolul 8

(1) La stabilirea venitului net lunar al familiei și, după caz, al persoanei singure se iau în considerare toate veniturile pe care membrii acesteia le realizează, inclusiv cele care provin din indemnizația de șomaj, creanțe legale, convenții civile de întreținere aflate în executare, indemnizații cu caracter permanent, alocații de stat pentru copii, alocații suplimentare pentru familiile cu copii, alocații de întreținere pentru copiii încredințați sau dați în plasament, burse pentru elevi și studenți acordate în condițiile legii, precum și ajutorul care se acordă sotiilor celor care satisfac serviciul militar obligatoriu.

(2) Dacă familia are în proprietate terenuri, clădiri, spații locative sau alte bunuri, mobile ori imobile, la stabilirea venitului net lunar al familiei se iau în considerare arenda, chirii, alte fructe civile, naturale sau industriale, produse de acestea, precum și veniturile care se pot obține din valorificarea bunurilor respective, sub condiția păstrării unei locuințe minime și a bunurilor necesare nevoilor familiale.

(3) În cazul familiei sau al persoanei singure care locuiește și gospodărește împreună cu alte familii sau persoane singure și contribuie împreună la achiziționarea sau la realizarea unor bunuri și a unor venituri din valorificarea acestora ori la consumul acestora, la stabilirea cuantumului ajutorului social se iau în considerare atât veniturile nete lunare proprii, cât și partea ce îi revine de drept din veniturile lunare nete realizate în comun de persoanele din gospodărie.

Secțiunea a 4-a

Stabilirea și plata ajutorului social

Articolul 9

- (1) Ajutorul social, în condițiile prezentei legi, se acordă pe bază de cerere și acte doveditoare privind veniturile membrilor de familie.
- (2) Lipsa sau, după caz, existența oricăror alte venituri decât cele care pot fi dovedite cu acte se menționează în declarația pe propria răspundere a persoanei care solicită ajutorul social.
- (3) Cererea prevăzută la alin. (1) se face numai de către unul dintre membrii familiei, care are capacitatea deplină de exercițiu a drepturilor civile.
- (4) În cazurile prevăzute de reglementările legale în vigoare cererea poate fi întocmită de curatorul sau tutorele persoanei îndreptățite.
- (5) Titularul ajutorului social este persoana care a făcut cererea, iar beneficiarul ajutorului social este familia.

Articolul 10

- (1) Cererea de acordare a ajutorului social, declarația privind veniturile realizate de membrii familiei, precum și celelalte acte doveditoare se depun și se înregistrează la primarul localității în a cărei rază teritorială locuiește titularul.
- (2) În cazul cetățenilor străini sau apatrizi documentele prevăzute la alin. (1) se depun la primarul localității în a cărei rază teritorială aceștia au reședința sau, după caz, domiciliul.
- (3) În cazul persoanelor prevăzute la art. 3 alin. (2) cererea se înregistrează la primarul localității reședința de județ sau, după caz, la primarul general al municipiului București.

Articolul 11

- (1) Cererea de acordare a ajutorului social se soluționează în termen de 30 de zile de la data înregistrării.
- (2) În vederea soluționării cererii de ajutor social primarul dispune, în mod obligatoriu, efectuarea anchetei sociale, care constituie proba legală pentru instanțele judecătorești, în legătură cu deschiderea dreptului sau respingerea cererii.
- (3) Răspunderea asupra conținutului anchetei sociale revine persoanelor care au efectuat și au semnat ancheta socială.

Articolul 12

- (1) Stabilirea dreptului de ajutor social, a cuantumului, precum și plata acestuia se fac prin dispoziția scrisă a primarului, pe baza documentației prezentate de personalul din serviciul de asistență socială de la primărie. Dispoziția primarului se comunică titularului ajutorului social în termen de 5 zile de la data emiterii.
- (2) Plata ajutorului social se face începând cu luna următoare celei în care s-a înregistrat cererea la primarul localității.
- (3) Creanța beneficiarilor de ajutor social este o creanță privilegiată.

Articolul 13

- (1) Schimbarea, la cerere sau din oficiu, a titularului ajutorului social se face prin dispoziție a primarului și se comunică atât noului titular al ajutorului social, cât și celui înlocuit.
- (2) În cazul în care schimbarea titularului este cerută de membrii familiei, dispoziția primarului se comunică și acestora.

Secțiunea a 5-a

Obligațiile beneficiarilor de ajutor social

Articolul 14

- (1) Titularul ajutorului social are obligația să comunice primarului, în scris, orice modificare intervenită cu privire la veniturile și la numărul membrilor familiei, în termen de 30 de zile de la data la care a intervenit modificarea.
- (2) În cazul în care eventualele modificări nu conduc la majorări sau diminuări ale ajutorului social mai mari de 50.000 lei pe familie, ajutorul social stabilit anterior se menține pe o durată de cel mult 3 luni.

Articolul 15

- (1) Persoanele apte de muncă, pentru care se acordă ajutorul social, au obligația să dovedească cu acte, din 3 în 3 luni, ca îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 7 alin. (1).
- (2) Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (1) atrage, după caz:
 - a) suspendarea plății ajutorului social în cazul persoanei singure;
 - b) modificarea cuantumului ajutorului social prin excluderea din numărul membrilor de familie a persoanelor care nu îndeplinesc obligațiile prevăzute la alin. (1).

Articolul 16

Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la art. 6 alin. (2) atrage, după caz:

- a)** suspendarea plății ajutorului social în cazul persoanei singure;
- b)** modificarea cuantumului ajutorului social acordat familiei prin excluderea din numărul membrilor acesteia a persoanei care refuza nejustificat efectuarea acțiunilor sau lucrărilor de interes local.

Articolul 17

(1) Suspendarea plății ajutorului social și, după caz, modificarea cuantumului se fac prin dispoziția scrisă a primarului și se comunică titularului în termen de 15 zile de la data emiterii acesteia.

(2) Suspendarea plății sau modificarea cuantumului ajutorului social se face începând cu luna următoare celei în care nu mai sunt îndeplinite obligațiile prevăzute la art. 6 alin. (2) și la art. 15 alin. (1).

Articolul 18

Prezentarea de către titular a dovezilor prevăzute la art. 15 alin. (1), în termen de 3 luni de la data suspendării efective a plății ori a modificării cuantumului ajutorului social, are ca efect încetarea suspendării plății drepturilor și, după caz, recalcularea cuantumului acestuia. Titularul ajutorului social va primi drepturile corespunzătoare perioadei în care plata a fost suspendată sau modificată.

Articolul 19

(1) Modificarea cuantumului ajutorului social, în condițiile art. 15 alin. (2) lit. b), se stabilește prin dispoziție a primarului.

(2) Dispozițiile prevăzute la alin. (1) produc efecte de la data de întâi a lunii următoare depunerii cererii pentru modificarea cuantumului ajutorului social sau a emiterii dispoziției în cazul în care decizia s-a luat la inițiativa primarului.

Articolul 20

Plata ajutorului social încetează în următoarele situații:

- a)** în cazul în care beneficiarii ajutorului social nu mai îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege;
- b)** în cazul în care plata ajutorului a fost suspendată și, în termen de 3 luni de la data suspendării efective a plății, nu au fost depuse dovezi ca sunt întrunite cerințele prevăzute la art. 15 alin. (1).

Articolul 21

(1) Sumele încasate necuvenit, cu titlu de ajutor social, se recuperează de la beneficiar în termen de cel mult 3 ani de la efectuarea plății.

(2) În cazul în care nu se pot recupera, integral sau parțial, sumele plătite necuvenit cu acest titlu vor fi recuperate, în condițiile legii, de la persoanele vinovate de efectuarea plății, pe o perioadă de cel mult 3 ani.

(3) Recuperarea sumelor plătite cu titlu de ajutor social se face prin dispoziție a primarului, care se comunică în termen de 15 zile de la constatare.

(4) Dispoziția de recuperare constituie titlu executoriu de la data comunicării.

(5) Sumele încasate necuvenit ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni se recuperează integral de la persoanele vinovate, în condițiile legii.

Capitolul II

Ajutorul pentru încălzirea locuinței

Articolul 22

Cap. II a fost abrogat de litera a) a art. 26 din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 5 din 20 februarie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 119 din 25 februarie 2003.

Capitolul II¹

Ajutorul pentru încălzirea locuinței în perioada ianuarie - 31 martie 2002

Articolul 22¹-Articolul 22¹²

Cap. II¹ a fost abrogat implicit de lit. a) a art. 26 din ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 5 din 20 februarie 2003, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 119 din 25 februarie 2003.

Capitolul III

Secțiunea 1

Ajutorul social care se acordă sotiilor celor care satisfac serviciul militar obligatoriu

Articolul 23

(1) Sotiile celor care satisfac serviciul militar obligatoriu, care nu realizează venituri sau acestea sunt mai mici decât salariul de baza minim brut pe țara, beneficiază, la cerere, de ajutor social lunar, pe perioada satisfacerii serviciului militar obligatoriu de către soț, dacă se găsesc în una dintre următoarele situații:

- a) sunt gravide, începând cu luna a patra de sarcina;
- b) au copii în întreținere în vârstă de până la 7 ani;
- c) sunt încadrate în gradul I sau II de invaliditate.

(2) Stabilirea și plata ajutorului social pentru sotiile celor care satisfac serviciul militar obligatoriu se fac de către centrele militare județene sau ale sectoarelor municipiului București.

(3) Cuantumul ajutorului social lunar acordat în condițiile alin. (1) este de 1.400.000 lei.

(4) Cuantumul ajutorului social lunar prevăzut la alin. (3) se indexează prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 24

Fondurile necesare pentru plata ajutorului social pentru sotiile celor care satisfac serviciul militar obligatoriu se suporta de la bugetul de stat.

Secțiunea a 2-a

Alocația pentru copiii nou-născuți

Articolul 25

(1) Mamele au dreptul la o alocație pentru fiecare dintre primii 4 copii născuți vii, în cuantum de 1.400.000 lei.

(2) Acordarea dreptului și plata alocației pentru copiii nou-născuți se realizează pe bază de cerere și acte doveditoare, prin dispoziție a primarului localității în a carei raza domiciliază mama sau, după caz, unde a fost înregistrată nașterea copilului.

(3) Alocația prevăzută la alin. (1) se acordă o singură dată pentru fiecare copil născut viu.

(4) Alocația prevăzută la alin. (1) se poate acorda reprezentantului legal al copilului atunci când mama nu este în situația de a beneficia de acest drept.

(5) Cuantumul alocației prevăzute la alin. (1) se indexează prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 26

Fondurile necesare pentru plata alocațiilor pentru copiii nou-născuți se suporta din bugetul de stat.

Capitolul IV

Dispoziții tranzitorii și finale

Articolul 27

(1) Fondurile necesare pentru plata ajutorului social și a ajutorului pentru încălzirea locuinței se suporta din bugetele locale. La stabilirea criteriilor de repartizare a sumelor defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, pentru echilibrarea bugetelor locale ale unității administrativ-teritoriale se are în vedere și numărul beneficiarilor de ajutor social și de ajutor pentru încălzirea locuinței, care se acordă în condițiile prezentei legi.

(2) Fondurile prevăzute la alin. (1) se evidențiază distinct în bugetele locale și nu pot fi utilizate pentru alte destinații.

Articolul 28

(1) Guvernul, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, precum și primării pot acorda ajutoare de urgență, în limita fondurilor existente, familiilor sau persoanelor care se afla în situații de necesitate datorate calamităților naturale, incendiilor, accidentelor, precum și altor situații deosebite stabilite prin lege.

(2) Primării pot organiza acordarea ajutorului social în bani, în natura și prin plata unor cheltuieli de întreținere și încălzire a locuinței, la prețurile și tarifele stabilite potrivit legii.

(3) Primării pot dispune ca o parte din cheltuielile cu înmormantarea persoanelor din familiile beneficiare de ajutor social să fie asigurate din fondurile alocate pentru plata ajutorului social, în limita sumelor cuvenite familiilor în cauză.

Articolul 29

(1) La stabilirea altor drepturi și obligații nu se iau în considerare ajutoarele sociale și alocațiile prevăzute în prezenta lege, cu excepția obligației legale de întreținere stabilite prin hotărâre a instanțelor judecătorești, în conformitate cu prevederile Codului familiei.

(2) Ajutoarele sociale și alocațiile pentru copiii născuți, reglementate prin prezenta lege, pot fi supuse executării silită în condițiile dispozițiilor privind executarea silită a creanțelor bugetare, numai pentru recuperarea sumelor plătite necuvenit cu acest titlu, precum și pentru plata obligațiilor legale de întreținere stabilite prin hotărâre a instanțelor judecătorești, în conformitate cu prevederile Codului familiei.

Articolul 30

(1) Dispoziția privind acordarea, neacordarea, modificarea, suspendarea, încetarea plății drepturilor prevăzute de prezenta lege, schimbarea titularului acestora, precum și cea de recuperare a sumelor încasate necuvenit se poate ataca potrivit prevederilor [Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990](#), cu modificările și completările ulterioare.

(2) Cererile, acțiunile și căile de atac privind drepturile prevăzute în prezenta lege sunt scutite de taxa de timbru.

Articolul 31

(1) Consiliul local are obligația să asigure, cu prioritate, prin bugetul local, fonduri pentru plata drepturilor prevăzute de prezenta lege.

(2) Primarul răspunde de plată drepturilor stabilite în prezenta lege.

(3) Primarul are obligația să comunice, până la data de 10 a fiecărei luni, direcțiilor de muncă și solidaritate socială județene, respectiv Direcției generale de muncă și solidaritate socială a municipiului București, datele statistice privind numărul titularilor de ajutor social, plățile efectuate și drepturile bănești aprobate cu acest titlu.

Articolul 32

La solicitarea persoanelor direcțiile de muncă și solidaritate socială județene, respectiv Direcția generală de muncă și solidaritate socială a municipiului București, precum și consiliile locale acorda gratuit consultanța de specialitate.

Articolul 33

Direcțiile de muncă și solidaritate socială județene, respectiv Direcția generală de muncă și solidaritate socială a municipiului București, verifică respectarea prevederilor prezentei legi.

Articolul 34

(1) Prezenta lege va intra în vigoare la data de 1 ianuarie 2002.

(2) În termen de 90 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale va elabora normele metodologice de aplicare, care se aproba prin hotărâre a Guvernului.

Articolul 35

Pe data intrării în vigoare a prezentei legi se abroga: [Legea nr. 67/1995](#) privind ajutorul social, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 131 din 29 iunie 1995; [Hotărârea Guvernului nr. 125/1996](#) cu privire la stabilirea unor măsuri în legătură cu acordarea ajutorului social, precum și pentru modificarea și completarea Normelor metodologice pentru aplicarea dispozițiilor [Legii nr. 67/1995](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 55 din 15 martie 1996; art. 5 lit. b), [art. 6, 7 și 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 118/1999](#) privind înființarea și utilizarea Fondului național de solidaritate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 30 iunie 1999, cu modificările și completările ulterioare; art. 10-23 din Normele metodologice de aplicare a dispozițiilor [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 118/1999](#) privind înființarea și utilizarea Fondului național de solidaritate, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin [Hotărârea Guvernului nr. 743/2000](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 457 din 6 septembrie 2000; [art. 5-13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 162/1999](#) privind instituirea prețului național de referință pentru energia termică furnizată populației prin sisteme centralizate, precum și pentru acordarea de ajutoare bănești pentru categoriile defavorizate ale populației, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 529 din 29 octombrie 1999, precum și orice alte dispoziții contrare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 21 iunie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI

DEPUTAȚILOR

VALER DORNEANU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 28 iunie 2001, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI

NICOLAE VACAROIU
